

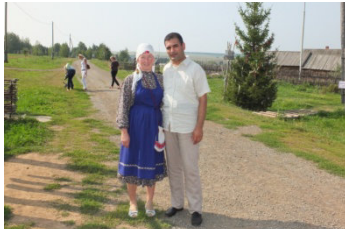
□ **Bülent Bayram**

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ

ÇUVAŞİSTAN, TATARİSTAN VE UDMURTİSTAN'DAN İZLENİMLER

IMPRESSIONS FROM CHUVASHIA, TATARSTAN AND UDMURTIA

06.08.2013-04.09.2013 tarihleri arasında Rusya Federasyonu'na bağlı Çuvaşistan, Tataristan ve Udmurtistan özerk cumhuriyetlerinde bulduk. Bu süre içerisinde özellikle Çuvaş ve Udmurt toplulukları arasında kültürel ve dil durumlarını gözlemlene fırsatı bulduk. Bu anlamda her iki topluluk için de benzer durumlar söz konusu. Çuvaş ve Udmurt kültürünü görmek istiyorsanız köylere ya da etnoparklara

gitmek zorundasınız. Küreselleşen dünyanın bu durumdaki toplulukların kültürü ve dili üzerindeki yok edici etkisini gözlemlemek mümkün. Diller ancak ilgili dillerin üniversitelerdeki bölümlerinde, köy garajlarında, pazarda vb. dar çevrelerde ancak işitebiliyor. Bu coğrafyada giderek yaygınlaşan etnoparklar ise kültürün sığınabileceği yeni mekânlar olarak karşımıza çıkıyor. Köyler ise biraz olsun kültürel konularda direnişini devam ettirse de durumun önceki yıllara oranla buralarda da 'iyi' olduğunu söylemek mümkün değil. Belki de bu toplulukların dili ve kültürü üzerine yapılan bu çalışmalarla tarihe son kayıtlar düşülüyor. Yaklaşık bir hafta gözlem ve inceleme fırsatı bulduğumuz

Udmurtistan'da Udmurtçayı başkent İjevsk'te sokaklarda hiç duymazken sadece fotoğraflarda gördüğümüz *Ludorvay* etnoparkında işitebildik. Bu anlamda Çuvaşistan'da durumun daha iyi olduğunu söylemek mümkün. Yer yer şehir merkezinde Çuvaşça konuşanlar duyulsa da buralarda da iletişim dili neredeyse tamamen Rusça. Özellikle yeni neslin anadilini

neredeyse kullanmadıklarını söylemek mümkün. Tabii evlerde ve küçük şehirlerdeki durumu gözlemleyemedik. Ancak dilbilimcilerin yaptıkları çalışmalardan anlaşıldığı kadarıyla buralarda da durum hakim kültür ve dillerin lehine geliyor. Yine fotoğraflarda gördüğümüz *Suvar* etnoparkı, Çuvaş dili ve kültürü ile ilgili kurumlarda Çuvaşçayı duymak mümkün olabiliyor. Çuvaş köylerinde ise orijinal kültürel zenginlikleri bulmak mümkün. Fotoğraflarda gördüğümüz

geleneksel mezarlıklar, ziyaret ve dua yerleri köyler halen ziyaret ediliyor ve dil en azından daha iyi korunabiliyor. Balbalları andıran geleneksel mezar heykelleri kitabi dinleri kabul etmemiş Çuvaşlar arasında günümüze kadar varlığını devam ettirebilmiş. Ayrıca Çuvaş köylerinde hala *yumsadı* verilen olağanüstü güçlere sahip (büyü, fal, halk hekimliği vb.) kadınlarla da karşılaşabiliyoruz.

TATARSTAN

Area: 67,800 km²
 Population: 3.8 million
 Capital: Kazan, pop. 1.2 million
 Official Languages: Russian, Tatar
 Major Religions: Sunni Islam, Russian Orthodox Christianity

Ethnic Groups:

53.2%	Tatar
39.7%	Russian
3.1%	Chuvash
4.0%	other

BASHKORTOSTAN

Area: 143,600 km²
 Population: 4.1 million
 Capital: Ufa, pop. 1.1 million
 Official Languages: Russian, Bashkort
 Major Religions: Sunni Islam, Russian Orthodox Christianity

Ethnic Groups:

36.1%	Russian
29.5%	Bashkort
25.4%	Tatar
2.7%	Chuvash
2.6%	Mari
3.7%	other

CHUVASHIA

Area: 18,300 km²
 Population: 1.26 million
 Capital: Cheboksary, pop. 454,000
 Official Languages: Russian, Chuvash
 Major Religions: Russian Orthodox Christianity, Paganism

Ethnic Groups:

67.7%	Chuvash
26.9%	Russian
2.8%	Tatar
2.7%	other

MARI EL

Area: 23,300 km²
 Population: 696,000
 Capital: Yoshkar-Ola, pop. 249,000
 Official Languages: Russian, Mari
 Major Religions: Russian Orthodox Christianity, Paganism

Ethnic Groups:

47.4%	Russian
43.9%	Mari
5.8%	Tatar
2.9%	other

MORDOVIA

Area: 26,200 km²
 Population: 889,000
 Capital: Saransk, pop. 297,000
 Official Languages: Russian, Erzya, Moksha
 Major Religions: Russian Orthodox Christianity, Sunni Islam

Ethnic Groups:

53.4%	Russian
40.0%	Mordvin
5.1%	Tatar
1.9%	other

UDMURTIA

Area: 42,100 km²
 Population: 1.5 million
 Capital: Izhevsk, pop. 628,000
 Official Languages: Russian, Udmurt
 Major Religions: Russian Orthodox Christianity, Paganism

Ethnic Groups:

62.2%	Russian
28.1%	Udmurt
6.7%	Tatar
2.9%	other

<http://randomdjit.blogspot.com/2010/11/middle-volga.html>

ALBÜM

© Bülent Bayram
Ludorvay-Udmurt Cumhuriyeti
Suvar Etnoparkı-Çuvaş Cumhuriyeti
Aksu-Tataristan